

4 Haziran
2024

HAFTALIK GÜNDEM

BIÇAK KEMİKTE

Mayıs 2024 enflasyon oranları açıklandı. İstanbul Ticaret Odasının açıkladığı İstanbul Ücretliler Geçim Endeksi ÜGE'ye göre, Tüketici Fiyatları Enflasyonu TÜFE aylık yüzde 3,59 / yıllık yüzde 82,20 / Ocak ayından bu yana beş aylık toplamda ise yüzde 25,42 oldu. ÜGE verilerine göre Üretici Fiyatları Endeksi ÜFE, aylık yüzde 2,59 / yıllık yüzde 61,21 / beş ayın toplamı yıllık 22,31 oldu. ÜFE verileri gelecekte gerçekleşecek enflasyon artışının habercisi oluyor.

Aynı dönemler için Enflasyon Araştırmaları Grubu ENAG, TÜFE'yi aylık yüzde 5,66 / yıllık yüzde 120,66 / beş ayın toplamını yüzde 27,53 olarak açıkladı.

Maaş artışlarını belirleyen resmî enflasyon verilerini belirleyen TÜİK ise, TÜFE için aylık yüzde 3,37 / yıllık yüzde 75,45 / beş ayın toplamı olarak ise yüzde 22,72 açıkladı. TÜİK, ÜFE'yi aylık yüzde 1,96 / yıllık yüzde 57,68 / beş ayın toplamını yüzde 17,87 olarak açıkladı.

Enflasyon verileri insanın aklına Hasan Hüseyin Korkmazgil'in "Bıçak Kemikte" şiiirini getiriyor. "Eti geçti duydun mu? / Bıçak kemikte."

Resmî açıklamalara göre yıllık enflasyon yüzde 75'i aştı. Ocak ayında aldığımız maaşlarımızın alım gücü ise beş ayda yüzde 25 düştü. Yani Ocak ayında cebimize giren 100 liranın hükmü bugün 75 liraya gerilemiş. Halkın takati kalmamış, alım gücü yerlerde, esnaf iflasa sürükleniyor, ekonomi durmuş. Bakan Şimşek, bu koşullarda yıllık TÜFE için bu artık zirve, bundan sonra emin olun düşüşü göreceksiniz, dedi. Yani bu açıklama doğru olsa bile fiyatlar düşmeye başlamayacak, artış hızı yavaşlayacak. O kadar.

İstibdat yönetimi, halkı derin bir yoksulluğa sürükleyerek, enflasyonu düşürmeye başlayacağız diye övünüyor. Muhtemelen Şimşek"yerliler" dediği halkın çaresizlik içinde "ört ki ölek sağdıcım ört ki ölek" diyeceğini düşünüyor demek ki. Ama halkın, emekçilerin öfkesi şimdilik derinden işlemeye devam ediyor. Çaresi yok. Halk kendi göbeğini kendi kesmek için adım adım kitlesel mücadeleye yönelmek zorunda. Dipten gelen dalga elbet bir gün açığa çıkar. Ulusal demokratik güçlerin birliği ve halkın azim ve kararıyla istibdat yönetiminden hesap sorulur. Halkçı, planlı ekonomik düzen ve gerçekten demokratik ve tam bağımsız bir Türkiye kurulur.

İNANALIM MI?

TÜİK, 2024 yılı birinci çeyrek (Ocak-Mart 2024) Gayrisafi Yurt İçi Hasıla yani gelişme/kalkınma verilerini açıkladı. Bir önceki çeyreğe, Ekim-Aralık 2023'e göre yüzde 2,4 bir yıl öncesine göre yüzde 5,7 artış olmuş. Yıllık olarak ele alındığında güzel bir oran gibi görünüyor ama bir önceki çeyrek ile karşılaştırınca ekonominin yavaşlama eğilimine girdiğini gösteriyor.

Kalkınma verilerinde iş gücü ödemelerinin ve net işletme artığı-karma gelir, yani sermayenin payları da veriliyor. Sermayenin payı kâr, faiz ve rant olarak hesaplanıyor. Bu oranlar kalkınmadan, bütün bir ulus olarak yarattığımız zenginlikten halkın ve büyük sermayenin aldığı oranları göstermesi bakımından önemli. Yani bir anlamda gelir dağılımındaki adaletsizliği ve yoksullaşmanın boyutlarını ortaya koyuyor. Bu nedenle bu verileri düzenli olarak takip ediyoruz. Nasıl bir eğilim içinde olduğunu, hangi koşullarda nasıl değiştiğini analiz etmeye çalışıyoruz.

Büyük yoksullaştırıcı olarak davranan istibdat yönetimi, ekonomi büyürken iş gücünün ekonomiden aldığı payı düzenli olarak düşürüyor. Ama yeri geldiğinde, meşruiyet gerekçesi olarak kullandığı seçim dönemlerinde kesenin ağzını açıyor ve iş gücü ödemelerinin ekonomideki payını yükseltiyor. Seçimlerin ardından ise hızla temel yoksullaştırma politikasına geri dönüyor. Bunun en açık örneğini cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yaşamıştık. 2017 yılında iş gücü ödemelerinin payı yüzde 34,4 / sermayenin payı yüzde 49,4 iken bu veriler adım adım değişerek 2022'de iş gücünün payı yüzde 26,5'a düşmüş, sermayenin payı yüzde 54,5'a çıkmıştı. Ama Mayıs 2024 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimlerini etkileyen 2023 ilk çeyreğinde, Ocak Mart 2023 iş gücünün payı birden yüzde 38'e yükselirken sermayenin payı yüzde 38,2'e düşmüştü. Halka yaptığı şirinliğin karşılığını sandıkta aldığını düşünen istibdat

yönetimi seçimlerin ardından temel politikasına dönerek iş gücünün payını ikinci çeyrekte yüzde 34,3'e / üçüncü çeyrekte yüzde 32,2'ye / üçüncü çeyrekte yüzde 29,7'ye kadar düşürmüş, aynı dönemlerde sermayenin payını ikinci çeyrekte yüzde 43,8'e /üçüncü çeyrekte yüzde 47'ye /dördüncü çeyrekte yüzde 50,5'e kadar çıkarmıştı.

TÜİK, GSYH 2024 birinci çeyrek verilerine göre, Ocak Mart 2024'te GSYH'daki iş gücü ödemeleri payı yüzde 42 olmuş. Bir yıl önce, yani seçimlerin yaklaştığı Ocak Mart 2023 döneminde bu oran yüzde 37,8 olarak açıklanmıştı. Buna göre çok açık bir artış var. 2024 birinci çeyrekte sermayenin payı yüzde 44,2 olmuş. Bir yıl önce bu oran yüzde 40 olarak açıklandı. Buna göre iş gücü ödemeleri artıda görünüyor. Fakat bir önceki çeyrekle yapılan karşılaştırmada veriler tutarsızlık gösteriyor.

Bir önceki çeyrekte yani 2023 son çeyreğinde, yukarıda da belirttiğimiz gibi iş gücünün payı yüzde 29,7 / yani buna göre 12 puanlık bir artış olması gerekiyor. Sermayenin payı ise yüzde 50,5'ten yüzde 44,2'ye inmiş. Bu kadar büyük bir değişikliğin çok açık şekilde hissedilir olması beklenir. Fakat bu çarşı pazardaki durumla, halkın yoksulluk düzeyiyle uyuşmuyor.

Açıklanan veriler seçim sonuçlarına da yansımamış görünüyor. Daha önce emekçilerin payının artmasının yarattığı yalancı bahar havası sandıkta AKP ve MHP blokunun oylarını korumasına yol açıyordu. Fakat 31 Mart yerel seçimlerinde iktidar blokunun oyları çok açık şekilde düştü. AKP, seçimin kaybedeni olarak ikinciliğe geriledi.

TÜİK, GSYH verilerindeki tutarsızlık üzerine henüz ayrıntılı inceleme yapan bir ekonomist, ekonomi yazarı yok. Gözlemlerle uyuşmayan bu verileri not ediyoruz.

MB REZERVLERİ

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 31 Mayıs itibarıyla Merkez Bankasının swap hariç net rezervinin artı 1,5 milyar olduğunu açıkladı. Yıllar sonra MB rezervinin artıya geçmesi, Türkiye'de egemen sınıflar açısından müjde, halk açısından ödenecek faturaların artması anlamına geliyor. Çünkü net rezervdeki artış, üreterek borçların ödenmesine dayanmıyor. Yüksek faizle, ağırlıklı olarak da kısa vadeli borçlanmaya dayanıyor.

Yüksek faiz ve sabit kur uygulamasının, Türkiye'yi faiz farkı ticareti (carry trade) için uygun duruma getirdiğini söylemiştik. Yurt dışından düşük faizle alınan kredi, Türkiye'de yüksek faizle devlet tahviline ve özel bankalara yatırılıyor. Özel bankalar da yatırılan mevduatlar için MB kasasında zorunlu karşılık tutuyor. Yani mevduatın bir kısmını MB'ye emanet olarak yatırıyorlar. Bu da 60 milyar doları geçmiş. Vadesi gelince bu paralar faizleri ile birlikte ödenecek ve paranın getirildiği ülkedeki kredi borcunun kapatılması için çıkacak. İki ülke arasındaki faiz farkı da başkasının parasını bize borç olarak getiren araçlara kâr olarak aktarılacak.

İstibdat yönetimi eline geçen bu borçlanma fırsatını da yine faize, vurguna, ranta gömeceği, sermayenin kârına kâr katmak için değerlendireceği için faizin tüm yükünü halkın sırtına yıkmaya çalışacak. Ta ki, Türkiye halkı bu zalim vurgunculuğa karşı ayağa kalkana kadar.

AYM ERDOĞAN'IN YETKİSİNİ DÜŞÜRDÜ

Anayasa Mahkemesi, Erdoğan'ın rektörleri ve MB Başkanı atama ve görevden alma yetkisini iptal etti. Yetkilerin olduğu Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Cumhurbaşkanlığı sisteminin kuruluş kararnamesi niteliğindedir. İptal kararı, Anayasa düzeyinde olmasa da uygulama yönünden başkanlık sisteminin kuruluşunun kanunsuz ilan edilmesi anlamına geliyor.

İptal gerekçesi, başkanlık sistemine geçiş için Anayasada yer alan düzenlemelerin kanun değişiklikleri ile yapılması gerektiğine dayanıyor. Çünkü Anayasa kanunla düzenlenmesi gereken konuların cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemeyeceğini açıkça söylüyor. Fakat hiçbir kuralı tanımayan Erdoğan yönetimi bunu da tanımamış ve düzenlemeleri cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile yapmıştı. CHP, 6 yıl önce kararnamenin iptali için başvurmuştu.

AYM, iptal kararı verirken bir yandan da gerekli düzenlemelerin yapılması için 12 ay süre verdi. Bu sürede kararnameye dayanarak yapılan atama ve görevden almalar geçerli olacak. Yani 6 yıldır Anayasaya aykırı şekilde ülkeyi yöneten Erdoğan'a bir yıl daha Anayasayı çiğneyebilme izni verildi. AYM kararına göre ilgili düzenlemeler için uyum yasalarının çıkarılması gerekiyor.

AYM üyelerinin çoğunluğu, Erdoğan döneminde atanan hâkimlerden oluşuyor. Buna rağmen bu kararın alınması spekülasyonlara da neden oldu. Erdoğan'ın bu iptal kararına dayanarak Anayasa tartışmalarını hızlandırmaya çalıştığı yorumları da var. Erdoğan fiili durumu düzeltmek adına muhalefet liderleri ile yapacağı görüşmelerde destek isteyerek yumuşama havasını seçimlerde kaybettiği meşruiyetini kazanmak için kullanmaya da çalışabilir. Ama bunların hepsi şimdilik varsayımlara dayanıyor.

Spekülasyonlar bir yana, şimdilik somut durum şu. AYM, Erdoğan'ın yaptığı bütün düzenlemeleri Anayasaya aykırı ilan etmiştir. Ama AYM bir yıl süre tanıyarak iptal kararını yumuşatmış, Erdoğan'a büyük bir manevra alanı bırakmıştır. Erdoğan için kendi atadığı hâkimlerin çoğunlukta olduğu AYM bile bir soruna dönüşmüştür.

HAKKÂRİ'DE KAYYUM

Hakkâri Belediyesine kayyum atandı. Belediye başkanı Mehmet Sıddık Akış'ın 10 yıldır devam eden bir davası varmış. Bir de yeni bir soruşturma başlatılmış. İçişleri Bakanlığı başlattığı soruşturmaya dayanarak Akış'ı gözaltına aldı ve görevden aldı. Yerine kayyum olarak Hakkari Valisini atadı.

DEM Parti Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan "Van'ı teslim etmedik Hakkâri'yi de teslim etmeyeceğiz" diye açıklamalar yaptı. DEM Parti gösteriler yapmaya çalıştı ama 9 ilde gösteriler yasaklandı.

AKP, 27 belediyenin daha soruşturma kapsamına alınacağını sızdırıyor. Görünen o ki, meclisteki partiler yumuşama havasını sürdürürken Erdoğan, DEM ve PKK üzerinden muhalefete karşı sertleşme stratejisini adım adım oturtuyor. İstibdat yönetimi, Amerikan işbirlikçilerinin halkın üzerinde yarattığı öfkeyi sömürerek kendi meşruiyetini kazanma peşinde. Terörü durdurmanın gerçekçi yolu, Suriye başta olmak üzere komşularımızla yardım ve dayanışma ilişkilerini güçlendirmekten geçiyor.

ERDOĞAN KARARINI VERİYOR

Seçim yenilgisiyle bocalayan istibdat yönetimi, seçimlerden birinci parti olarak çıkan CHP yönetiminin yumuşama-normalleşme stratejisiyle zaman kazanıyor, bunu da toparlanmak için kullanıyor. Bu sırada ekonomi alanında halk düşmanı yoksullaştırma ve kısa vadeli yüksek faizli borçlanma programını işletiyor. Büyük sermayenin Şimşek eliyle uyguladığı programa tepki olarak CHP'ye oy veren halkın kafasını, CHP ile normalleşme, uzlaşma, görüşme sürecini uzatarak karıştırmaya çalışıyor. Diğer yandan parti içinde ve iktidar koalisyonu içindeki dengeleri sağlamlaştıracak adımlar atıyor. CHP ve DEM için başlattığı oyalama taktiğini uzatabildiği kadar uzatmaya çalışıyor. CHP ziyareti için önce 9 Hazirandan sonra gideceğim, demişti. Şimdi bayramdan önce giderim, dedi. CHP yönetimi ise başka bir programı yokmuş gibi Erdoğan'ın şu gün geleceğim demesini bekleyip duruyordu. Ama Özel 6 Haziran günü yaptığı açıklamada, Erdoğan'ı 11 Haziran saat 16.00'da CHP Genel Merkezinde ağırlayacaklarını açıkladı.

Erdoğan'ın normal şartlarda Kızılcahamam toplantılarından sonra Eylül ayında yapılması planlanan AKP kongresini 2025 sonbaharına ertelemesi, temel konularda karar verdiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Oysa basına "yenileneceğiz, seçmenin mesajını aldık, ona göre davranacağız" diye açıklamalar yapıyordu. Demek ki Erdoğan özel bir değişiklik yapmadan süreci götürebileceğine inanıyor. Ya da atacağı adımlardan sonra daha köklü değişiklikler yapmak için hazırlanıyor.

Halka hiçbir şey veremeyen Erdoğan "teröre karşı ulusal kahraman" ve "Filistin'in koruyucusu" rolünü üstlenmek istiyor. DEM Partinin kazandığı belediyelere kayyum atayarak teröre karşı mücadele eden iktidar görüntüsü vermeye çalışıyor. Bu adımı yaz aylarında sınır ötesi operasyonlarla desteklemesi bekleniyor. Adım adım ilerleteceği kayyum atamaları yüzünden DEM Partinin sokak eylemlerini başlatacağını ve bu eylemleri de teröre karşı mücadele veren lider görüntüsü için kullanacağını düşünüyor. CHP'nin kayyum karşıtı açıklamalarını "CHP terörle bağıni kesmiyor" propagandası için kullanmaya çalışacak. Halkın yoksulluktan kurtulmak için çare gördüğü CHP'yi, bir de terör işbirlikçisi ilan ederek gözden düşürmeyi hedefliyor.

PYD'nin, Kuzey Suriye'de 11 Haziran'da yapacağını duyurduğu yerel seçimler, Milli Güvenlik Kurulu toplantısında ele alındı. MGK Bildirisinde "Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyinde herhangi bir oldu bittiye fırsat verilmeyecektir" diye yazıldı. Erdoğan da, "Teröristan kurulmasına asla izin vermeyiz" dedi. Bu arada PYD seçimleri iki ay öteye, Ağustos ayına ertelediğini açıkladı.

CHP'NİN İKİ YÖNLÜ STRATEJİSİ

CHP, Rize'de çay üreticilerinin sorunlarının ele alındığı çay mitingi yaptı. İstanbul Yenikapı'da ise sokak hayvanlarının katledilmesini öngören yasaya karşı miting yaptı. Daha önce eğitim ve emekli mitingleri de yapılmıştı. Mitinglerin beşincisi emek mitingi olarak Kocaeli'de yapılacak. Başlık ise "Geçinemiyoruz. Asgari Ücret Arttırılsın" olacak. CHP yönetimi, mitingin Kocaeli'de yapılmasının gerekçesini asgari ücretle yaşayanların en yoğun olduğu şehir olmasına bağlıyor.

Özel, bir yandan yumuşama adımları atarken bir yandan da sokağa inme çizgisi izliyor. Anlaşılan o ki bir yandan Kılıçdaroğlu'nun parti içi eleştirileri, diğer yandan halktan gelen baskı CHP yönetimi üzerinde etkili oluyor. Özel, 4 Haziranda yaptığı grup toplantısı konuşmasında, Kılıçdaroğlu'nun eleştirilerine açık ve ağır şekilde yanıt verme gereği duydu. Konuşmaya başlamadan önce İy Parti'den CHP'ye geçen Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın rozetini takarak Kaya'yı gruba takdim etti. Sonra, konuşmasının içinde Kılıçdaroğlu'nun hançerlendim, çıkışına cevap verdi. Hançer falan yok dedi ve "Baştakilerle sürekli olarak polemik yapma ama onlarla hiç görüşmeme. Ama bizi darbeci sanırlar diye miting yapmama çizgisini reddediyoruz" dedi. "Biz öz güvenliyiz. Hem müzakere yaparız, polemiklerden kaçınıyoruz ama müzakere olmazsa sokağa da çıkarız" deyip kendini savundu.

Özel, Kılıçdaroğlu'nun çizgisini eleştirdiği dönemde onun en yakın yardımcısıydı ama o konuya hiç girmiyor. Kılıçdaroğlu ile yönetim arasındaki çatlak şu dönemlerde parti yönetimini kitlesel eylemler yapmaya ittiği için halk yararına görünüyor. Ama aynı çatlak Selahattin Demirtaş ile görüşme trafiğinde halka karşı

çalışmış oluyor. Kılıçdaroğlu'nun Demirtaş ile görüşmesinin ardından Özel de görüşeceğini açıkladı. Bu da CHP'nin emperyalist işbirlikçilerle kol kola bir görüntü vermesi demek oluyor.

CHP yönetiminin iki yönlü çelişik çizgisine biraz daha yakından bakalım. Özel, aynı anda hem gerçek anlamda muhalefet çizgisini savunan bir söylemde bulunuyor hem de uzlaşmacı bir yaklaşım gösteriyor. 31 Mayıs'ta Halk TV'de katıldığı programda konuşurken "Erdoğan istemez miydi emekliye zam yapsın, ama yapamadı. Ülke büyük krizde, para yok, yapamadı" dedi. Hakkını teslim edelim, cümlenin devamında "Para ihalelere gitti o yüzden para yok, biz olsak ihalelere vermeyiz" diyerek toparlamaya da çalıştı ama emeklilerin inim inim inlediği bir ortamda, halkın yoksulluktan kırıldığı bir ortamda kalkıp "Para yoktu ondan veremedi" demek de ne oluyor? Bu koşullarda Erdoğan'a bundan daha büyük destek verilebilir mi bilemiyoruz. Burada Özel, hem Erdoğan'a hem de sermaye sınıfına, "Sizin programınıza karşı değilim" sinyali veriyor. Bu açıklama emekli ve emek mitinglerindeki talepler ve konuşmalarıyla da çelişiyor. Bu mitinglerde, para var ama başka yerlere veriliyor, vurgusu var oysa ki.

Özel'in bu uzlaşma diline yönelmesinde kazandıkları belediyelerde karşılaştıkları ağır mali kuşatmaların etkili olduğunu da not edelim. İktidar, CHP'li belediyeleri çalışamaz duruma getirmek için elinden geleni yapıyor.

Parti içi eleştirilerin ve özellikle halkın baskısı karşısında Özel, mücadeleci bir çizgiye dönme sinyali de veriyor. Grup toplantısında "Yumuşama, normalleşme, demokratikleşme. Halk bu mesajı vermiştir. Biz bunun müzakeresini yapı-

yoruz. Ama bu mesajı okumazlarsa erken seçim isteğinin önünde durulmaz. Halk kendi ister erken seçimi. Kimse de önünde duramaz” dedi.

CHP kritik bir noktada. Parti yönetimi büyük sermaye ile ve istibdat yönetimi ile uzlaşma, büyük koalisyon kurarak Erdoğan’ı cumhurbaşkanı olarak tanıma ve ana programına destek olarak iktidar ortağı olma hayalleri kuruyor. Bu şekilde istibdada güç kaybettirebileceklerini varsayıyorlar. Buradan halkçı bir politika çıkmaz. Bu siyasi çizginin özü ne? “MHP’yi terk et benimle yürü.” Diğer yandan hem parti içinde hem de CHP’ye oy veren kesimlerde, dahası geniş halk kesimlerinde CHP’nin etkili ve halkçı bir muhalefete yönelmesi isteği var. Parti yönetimi buna uygun olarak mitinglerle, kitlesel bir muhalefet örmeye dönük adımlar da atıyor.

Bu kritik durumda ulusal demokratik güçlerin CHP’nin kitlesel mitinglerini ve halkçı muhalefet çizgisindeki adımlarını, halkçı, toplumcu belediyecilik yönündeki adımlarını desteklemesi, halkın bu yöndeki taleplerinin hayata geçmesi için çalışması gerekiyor. Diğer yandan CHP yönetiminin emperyalistlere, büyük sermayeye ve istibdat yönetimine yönelik uzlaşmacı eylem ve söylemlerini eleştirmesi gerekiyor. Çünkü bu tutumla Mehmet Şimşek’e, yani büyük sermayeye ve Erdoğan’a, kendi politikalarını uygulamak için zaman tanıyor ve olanak yaratıyor.

31 Mart yerel seçimlerinde istibdada dur diyen halkla birleşmek; emperyalizme, gericiliğe ve vurgunculuğa karşı toplumcu kurtuluş için bütün olanakları birleştirmek önemli.

MHP SIKIŞIYOR

CHP yönetiminin AKP ile yakınlaşma adımlarını Bahçeli gerçek bir tehdit olarak görüyor. Sinan Ateş cinayeti davasıyla yıpranan MHP, tehdidi savuşturmaya çalışıyor. Bu siyasi cinayet davasında MHP ve Ülkü Ocakları merkez yönetiminden kişilerin de adı geçiyor. Sadece bu dava bile MHP’yi siyasi olarak mahvetmeye, MHP’nin şiddet odağı olmak nedeniyle kapatılmasına yeter. Ama AKP-MHP uzlaşması şimdilik MHP’yi koruyor. MHP ise buna karşılık AKP’yi sıkıştırmak için Ayhan Bora Kaplan Suç Örgütü Davasını ileri sürmüş gibi yorumlanıyor. Bu aynı zamanda aralarında derin bir çatlak olduğunun da göstergesi ama, iki parti de hem siyasi yönden hem de çeşitli suç davalarından birbirine bağımlı bir durumda.

Bahçeli 4 Hazirandaki grup toplantısında sıkışmışlığın etkisiyle çok saldırgan bir konuşma yaptı. Açık tehditler savurdu. Hesaplaşma çağrısı yaptı. “Kim bizimle hesaplaşmak istiyorsa, helalleşmeyeceğiz, hesaplaşacağız” dedi. “Biz unutmamak komünistleri, Marksist-Leninistleri, Maoistleri onlar ülkücü katiliydi. O dönemde MHP’yi ezemeyenler, MHP’ye düşman olanlar şimdi ülkücüleri savunuyoruz diye, kuru yaprak misali ülkücü saflarda bir dönemde bulunanları da kullanarak bizim üzerimize geliyorlar. Hiçbirinizin dosyası kapanmamıştır. Hepinizi takip ediyoruz. Sizle hesaplaşmaya hazırız” dedi. Tabii Bahçeli partisine yönelik saldırının arkasında emperyalistlerin, Amerika’nın olduğunu da ekliyor. Böylece MHP’yi “kökü dışarıda” bir saldırının mağduru yaparak milliyetçi duyguları sömürmeye çalışıyor.

Bahçeli’nin bu konuşması da açık bir şiddet çağrısı olduğu için, MHP’yi eleştirenleri cinayet ile tehdit ettiği için MHP’nin kapatılması yönünde açılacak bir davanın delilleri arasında olabilecek niteliktedir. Bahçeli sıkışma psikolojisiyle soğuk savaş döneminden kalma söylemler de dahil, bütün tuşlara birden basmaya çalışan oyuncuya benziyor. Güncel siyaset ile ilgili olarak da “Yumuşamanın bir sahtekârlıktan ibaret olduğunu zaten Özgür efendi ortaya çıkardı.” diye de konuşuyor.

VCH KURULUYOR

Nihat Genç'in liderliğinde, Veryansın çevresinin etkili olduğu "Vatansever Cumhuriyetçi Hareket" parti kuruyor. Kuruluş açıklamalarını yapan Nihat Genç, partinin çizgisini anlattığı konuşmasında "27 Mayıs Amerikancı bir darbeydi" diyerek "Hâlâ bir taraf Türkiye diğer taraf Madanoğlu'nu göklere çıkartıyor, ikisi de aynı kapıya çıkar!" dedi. "... milliyetsiz vatansız Allahsız ve bölücü romantik solculuk etnik milliyetçilerle el ele yeni CHP'nin gövdesi ideolojisi hâline geldi!" diye sola yönelik eleştirilerde bulundu. Bir de "Sağ sol bitti arkadaşlar. Bundan vazgeçin. İşçi sınıfı bitmiştir. Şu an yurtseverler ve işbirlikçiler var" dedi.

Bu açıklamaları ayrıntılı olarak ele almaya gerek yok ama şu kadarını söyleyebiliriz, Nihat Genç tek bir konuşmada birbiriyle çok çelişen belirlemeler yapıyor. Aynı anda partisinin çizgisini de birbiriyle çelişen bakışları bir arada yürütmek olarak tanımlıyor. Nihat Genç'in anlatmaya çalıştığı siyasal çizgi Özal'ın meşhur liberal, muhafazakâr, sol, milliyetçi "dört eğilim" stratejisinin liberalizme karşı sol versiyonu gibi duruyor.

ÇİN ZİYARETİ

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan Çin'e resmî bir ziyarette bulundu. Çin Dışişleri Bakanı ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı ile görüştü. Devlet Başkanı ile görüşme olmadı. Yani ziyarette Türkiye Dışişleri Bakanı düzeyinde temsil edildiği hâlde, üst seviyesinden de ilgi görerek Çin tarafından onurlandırılmış oldu.

Hakan Fidan "Çin'in toprak bütünlüğü ve siyasal egemenliği bizim kırmızı çizgimizdir. Çin'i bu konuda tamamıyla destekliyoruz" dedi. Soruları yanıtlarken de "BRİCS'e de üye olmak istiyoruz. Biz Avrupa Birliği ile gümrük birliği içindeyiz. Avrupa Birliğini dengelemek için iyi bir adım olur. Önümüzdeki hafta hazırlık toplantılarına katılacağız. Bakalım bu bir yıl içinde neler olacak?" dedi. Hakan Fidan'ın açıklamaları üzerine Peskov hemen açıklama yaparak "Çok iyi karşılıyoruz bu isteği. Ama tabii ne kadar gerçekleşir onu sonbaharda, Kazan'da yapılacak BRİCS toplantısında değerlendirmek lazım. O toplantıda bu istek de değerlendirilecektir. Çok ülkeden istek var. Hepsini karşılayabilir miyiz, bilmiyorum ama sevinçle karşılıyoruz" dedi.

Hakan Fidan, Çin'in Gazze ve Ortadoğu politikasını çok övdü. Dünya çapında yürütülen Kuşak ve Yol Kalkınma Projesi için de "Biz zaten yıllardır hazırlığını yapıyoruz. Türkiye ve Çin iki büyük medeniyettir" dedi.

Çin Dışişleri Bakanı da genel olarak olumlu konuştu. Diğer yandan da "Dostluk her zaman iki tarafın hassas noktalarına saygı duymayı gerektirir" dedi.

KOLOMBİYA'DAN ÖRNEK ADIM

Kolombiya, İsrail ile diplomatik ilişkileri kesti ve iki İsraili diplomatı hemen ülkesine gönderdi. İsrail'deki diplomatik temsilciliklerini de kapattı. Ayrıca Uluslararası Adalet Divanındaki İsrail aleyhine açılan davaya Filistin adına müdahil olma isteğini tekrarladı.

Kolombiya, uzun yıllar en Amerikancı ülkeler arasındaydı. Son seçimlerde devlet başkanı seçilen ilerici sosyal demokrat Gustavo Petro ülkesini adım adım bağımsızlıkçı bir çizgiye çekiyor. Petro, Kolombiya tarihinin ilk solcu devlet başkanı olma sıfatını taşıyor.

SURİYE

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın eşi Esmâ Esad'ın öldüğü yönünde haberler çıktı. Birçok televizyon, haberi yaydı ama sonra BAAS Partisi yaptığı resmî açıklamayla haberlerin yalan olduğunu açıkladı.

Esmâ Esad bir süredir lösemi tedavisi görüyor.

BİDEN'İN ATEŞKES PLANI

Biden, bir ateşkes planı açıkladı. "Bu İsrail'in planı. Hamas bunu kabul ederse her şey yoluna girer. Bu savaş fazla uzadı" dedi. Netanyahu bu açıklamaya itiraz etti. "Bu plan bizim değil Biden'in planı" dedi. Netanyahu planın yarısına itiraz ediyormuş.

G7 ülkeleri ve AB ayrı ayrı yayınladıkları bildirimlerinde, Biden'in sunduğu planı destekliyoruz, dediler. Yani dünya sermayesi bu planı onayladığını belli ediyor. İsrail hükümetinde Amerika'ya daha yakın olan bakanlar hemen bu planı kabul etmeliyiz, dediler. Dinci bakanlar bu plan kabul edilirse hükümeti deviririz, dediler. Sızdırılan haberlere göre Netanyahu kapalı kapılar ardında planı kabul ettik diyormuş ama benim zorluklarım var, koalisyon ortaklarımı sakinleştirmem gerekli, deyip anlaşmaya karşı demeciler de veriyormuş. Sonuç olarak ateşkes yürümüyor.

Biden'in sunduğu ateşkes planı, Hamas'ın iki üç ay önce sunduğu kapsamlı metnin aşağı yukarı aynısı. Plana göre 6 hafta ateşkes ilan edilecek. Bu sürede önce kadın, yaşlı ve varsa çocuk esirler bırakılacak. Sonra İsrail çekilmeye başlayacak. Çekilme tamamlanınca ikinci aşamaya geçilecek ve asker savaş esirleri bırakılacak. Sonra da barış görüşmelerine geçilecek.

Biden'in daha önce önerilen ve reddedilen planı bugün kendisinin önermesi eleştiriliyor. Planın ilk önerildiği tarihten bu yana 10 binden fazla insan öldü. Madem mantıklı bir plandı bu kadar insanın ölmesine ne gerek vardı, diye yorumlar var.

Ateşkes tartışmaları sürerken, Refah'ı tamamen işgal eden İsrail'e karşı direniş de sürüyor. Çatışmalar var. 4 Haziranda çatışmalarda İsrail ordusunun açtığı ateş sırasında 4 savaş esiri öldü. İsrail de esirlerin öldüğünü resmî olarak kabul etti.

MEKSİKA SEÇİMLERİ

Meksika'da 2 Haziranda genel seçimler yapıldı. Seçimlere, Meksika Devlet Başkanlığı görev süresi dolduğu için tekrar aday olamayan ilerici siyasetçi Lopez Obrador katılmamıştı. Ama seçimleri Obrador'un kurduğu sol eğilimli Ulusal Yenilenme Hareketi MORENA'nın adayı ve eski Meksiko Belediye Başkanı Claudia Sheinbaum açık ara farkla kazandı. La Doctora lakaplı Sheinbaum Meksika'nın ilk kadın başkanı oldu.

Meksika'da seçimler ile ilgili tartışma durulmuyor. Cotija kentinin kadın Belediye Başkanı Yolanda Sanchez Figueroa, uğradığı silahlı saldırıda vurularak hayatını kaybetti.

TALİBAN İLE NORMALLEŞME

Afganistan, etrafındaki diplomatik çemberi aşmaya başlıyor. Kazakistan, Taliban'ı terör örgütü listesinden çıkardı. Kazakistan Taliban yönetiminin kalıcı olduğuna ve terörle ilgilenmediğine, uzun yıllar politik bir realite olarak varlığını sürdüreceğine karar vermiş. Rusya'nın da yakında Taliban'ı terör listesinden çıkarması bekleniyor.

AB SEÇİMLERİ

Avrupa Birliği'nin 27 ülkesinde 6-9 Haziran 2024 tarihleri arasında birliğin en üst yasa organı Avrupa Parlamentosu seçimleri yapılacak. Seçimlerin sonucunda ülkelerde seçmenlerin eğilimi ortaya çıkacak. Seçimlerde aşırı sağ diye kodlanan partilerin yükselmesi bekleniyor.

PANDEMİ SUÇLARI

COVID 19 pandemisi sırasında, pandemi tedbirlerinin uluslararası dolar milyarlarca doların şebekesinin dünya halklarına bir saldırısı olarak işleme-sini sağlamakta baş rolü oynayan, Amerika'nın Ulusal Alerji ve Enfeksiyon Hastalıkları Enstitüsü'nün (NIAID) direktörü Anthony Stephen Fauci'nin yargılanması gündemde. Maske, mesafe, kapanma, izolasyon gibi tedbirlerin uygulanmasına dönük açıklamalarının hiçbir bilimsel veriye dayanmadığını itiraf eden Fauci, önerileri yapmadan önce CIA üst düzey temsilcileriyle kapsamlı görüşmeler yaptığını kabul etmiş. "İyi niyetle yaptım. Yeni bir durumdu. Halkı korumak için önerileri ken-

di aklıma dayanarak ben yaptım" diyor.

Fauci'nin açıklamaları yalnızca Amerika'yı bağlamıyordu. Dünya Sağlık Örgütü ile birlikte tüm dünya ülkelerinde alınan kapanma tedbirlerinin mimarı olarak öne çıkıyordu. Batı'nın, emperyalistlerin her dediğini tartışmasız gerçek olarak kabul edenler de bu kampanyanın parçası olarak pandeminin dünya halkları açısından büyük bir yoksullaştırma saldırısına dönüşmesine yol açtılar.

Fauci eğer gerçekten yargılanırsa, ortaya kim bilir başka hangi gerçekler çıkabilir.